

Kaupunginhallitus 09.02.2026

Valtuustoaloite monimuotoisuuspeltojen perustamisesta erityisesti pikkulinnuille (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Peippo Tiina

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Risto Nevalinnan ym. 17.11.2025 jättämään valtuustoaloitteeseen monimuotoisuuspeltojen perustamisesta erityisesti pikkulinnuille sekä toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Valtuustoaloite

Valtuutettu Risto Nevalinna ja 28 muuta valtuutettua ovat jättäneet 17.11.2025 valtuustoaloitteen monimuotoisuuspeltojen perustamisesta erityisesti pikkulinnuille seuraavasti:

"Monimuotoisuuspellon tarkoituksena on tarjota ravintoa linnuille, pölyttäjille ja hyötyhyönteisille, parantaa maan kasvukuntoa sekä synnyttää kauniista kukkivasta pellosta kaunis maisema, eli tarjota silmänruokaa myös luonnossa liikkujille.

Monimuotoisuuspellon voi perustaa esimerkiksi metsän suojassa olevalle, jo käytöstä poistetulle pellolle tai niitylle, mutta myös käytössä olevalle viljellylle pellolle. Esimerkiksi Tuusulan Rantamossa lintuja varten suunnitellulle monimuotoisuuspellolle on istutettu ravintokasveja kuten rypsiä, rapsia, hamppea ja kauraa, jotka houkuttelevat muutaman hehtaarin pellolle runsaasti mm. lintuja, kuten kiuruja, tikkejä, hemppoja, urpiaisia, peippoja ja järripeippoja.

Jos pellolle istutetaan rypsiä, rapsia tai esimerkiksi hunajakukkaa, se houkuttelee kesäisin myös pölyttäjiä ja perhosia sekä hyönteissyöjälintuja. Pelto voidaan jättää puimatta syksyllä, jotta linnuille riittää ravintoa läpi talven.

Viljeltävä peltoala voisi olla esimerkiksi 2–5 hehtaarin alue, joko kaupungin omistuksessa tai sen käyttämisestä monimuotoisuuspeltona voidaan sopia yksityisen maanomistajan kanssa. Monimuotoisuuspellon luontohyödyt ovat ilmeisiä: linnusto, luonto ja maisema monipuolistuvat, pölyttäjien määrä kasvaa ja pelto sitoo enemmän hiiltä.

Monivuotinen monimuotoisuuspelto on halpa ja hyvä luonnonhoitotoimenpide, jolla voidaan vahvistaa Espoon luonnon monimuotoisuutta ja niittyverkoston kytkeytyneisyyttä sekä tukea Espoon niittyjen ja avointen alueiden toimenpideohjelman toteutumista. Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Espoo etsii monimuotoisuuspelloiksi soveltuvia paikkoja ensisijaisesti kaupungin omistuksessa olevilta alueilta ja perustaa yhden tai useamman monimuotoisuuspellon Espooseen käynnistäen samalla pitkäaikaisen toimintatavan.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Espoon kaupunki omistaa niittyjä ja avoimia alueita noin 600 ha. Maisemaniittyjä hoidetaan yhteensä neljällä kohteella maanmuokkauksella ja kylvämällä maisemakukkia. Suurin osa kaupungin omistuksessa olevista pelloista on tonttiyksikön kautta vuokrattu viljelijöille. Viljelijät huolehtivat peltujen asianmukaisesta viljelystä eikä viljelyistä pelloista koidu kaupungille kustannuksia. Kaupunki saa tuloja peltujen vuokrauksesta vuosittain noin 75 000 euroa.

Kaupunkitekniikan keskus kylvää vuonna 2026 Säteriin vanhalle, viljelystä poistuneelle noin 1 ha alueelle auringonkukkia asukkaiden iloksi. Tätä tulevaa auringonkukkapeltoa voidaan pitää monimuotoisuuspeltona, ja aloitteen mukaisesti jättää auringonkukat talveksi linnuille ravinnoksi.

Mahdolliset vuokraviljelystä vapautuvat pellot voisivat myös olla mahdollisia monimuotoisuuspelloja, joille voisi mainittuja rapsia, kauraa tms. kylvää. Espoon kaupungilla ei ole peltoviljelyyn omaa kalustoa vaan työt teetetään ostopalveluna. Monimuotoisuuspeltujen lisääminen nostaisi kustannuksia jonkin verran mm. suunnittelun ja hankintaprosessin osalta.

Niityillä on oma tärkeä arvonsa, joten valmiita niittyalueita ei tulisi muuttaa viljelyiksi pelloiksi. Niityt ovat tärkeitä pölyttäjille ja linnuille yhtä lailla. Niityillä ja avoimilla alueilla on myös paljon lintujen ravintokasveja. Niittyjen hoidossa lisätään myös vuoroniittoa, jolloin lintujen ravintokasveja jää enemmän myös niittyalueille. Espoon niittyjen ja avointen alueiden toimintamalli on määritellyt omat tavoitteensa niittyverkostolle ja niiden hoidolle.

Lintujen huomioiminen toteuttaa Espoon tarinaa, kohtaa 3.1.

”Luonnosta huolehditaan – Espoo turvaa luonnon monimuotoisuutta tavoitellen luonnon kokonaisuuskentymättömyyttä vuoteen 2035 mennessä Luontoviisas Espoo -tiekartan mukaisesti. Espoo vahvistaa ekologista verkostoa, parantaa lajien ja luontotyyppien tilaa sekä käyttää luontohaittojen lieventämishierarkiaa suunnittelussa ja toteutuksessa. Perustamme Espooseen säännöllisesti uusia luonnonsuojelualueita Luonnon monimuotoisuuden suojelun toimenpideohjelma 2021–2030 mukaisesti ja kehitämme luontoa kevyemmin turvaavia luonnonarvoalueita. Espoo varautuu ilmastonmuutokseen ja sään ääri-ilmiöihin hyödyntäen luontopohjaisia ratkaisuja.”

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite monimuotoisuuspeltojen perustamisesta erityisesti pikkulinnuille

Tiedoksi